

Gedragstherapie voor honden

Na afloop van een presentatie over hondengedrag komen er steevast bazen langs met vragen. Zo ook een week geleden tijdens een grote manifestatie. Alle vragers bleken in eerste instantie op zoek naar 'de gouden tip' om soms jarenlang ingesleten gedrag even snel om te buigen naar dat van de perfecte (!) hond.

Maar ook met voldoende doorzettingsvermogen, plús die simpele gouden tip, zo die al zou bestaan, kom je zonder professionele begeleiding en steun vaak niet waar je zijn wilt.

'De hond jaagt fietsers na', klaagde een mevrouw. Op vraag een: 'wat doet ú dan?' weet je het antwoord al: 'roepen, maar het helpt niet!' Ik legde uit dat jagen zelf belonend gedrag is, een leuk spel dat je als hond niet zomaar opgeeft als je al lekker onderweg bent naar die fiets, die jogger en binnenkort (ja hoor, dat gebeurde ook al incidenteel) zelfs auto's. Een eventuele straf achteraf wordt door een dier niet begrepen en werkt ook niet: het spel was leuk en de straf kun je er tegen wegstrepen. De algemene gouden tip luidt dat een baas te allen tijde leuker moet zijn (met een speeltje, een hapje) dan de omgeving met alle hondse verleidingen. Voordat hij een eventuele run inzet moet je ingrijpen en dat vereist grote oplettendheid en vooral timing. Tja, dat hebben sommige doordenkers zelf al bedacht maar helaas... mevrouw staat meestal net met een kennis te praten als de hond ervandoor gaat: 'ik weet het wel, maar gaat het niet gewoon vanzelf met een makkelijk foefje?' Jawel, de hond voorgoed aan de lijn, maar dat is geen leuk foefje. Ik gaf haar kaartjes en folders mee van de organisatie waarvoor ik werk in de vurige hoop dat ze er iets zinnigs mee doet.

Hoe eerder hoe beter.

Wat ons steeds weer opvalt is dat mensen zo lang wachten met het zoeken van hulp. Ik zag hem al hollen over het veld: een Doodle die stuiterde van energie maar die iedereen die met hem mee wilde stuiten van zich afsnauwde. Hij raakte zijn energie kwijt maar was niet happy tussen zijn soortgenoten die wel lekker ontspannen en goedgehumeurd aan het dollen waren. Toen hij kalmer was en kwam snuffelen stak ik rustig mijn hand uit waarvoor hij terugdeinsde nadat hij in een nano-seconde aarzelde tussen bijten of weghollen. Ik zag allerlei tegenstrijdig gedrag: angst, jagen, bazig doen, onzekerheid, contact zoeken. Ook zijn eigenaar kwam later naar me toe, niet wetend dat ik de hond al had geobserveerd. Hij was vier jaar oud, in eerste instantie perfect gesocialiseerd (ik ken de fokker) maar toch was dit voor hond en baas heel vervelend gedrag ontstaan. 'Dus geeft u even aan of en wat ik fout doe?' vroeg ze geëmotioneerd. 'En geef even die gouden tip voor een heel probleempakket?' dacht ik er zelf bij. En ook zij voegde er ongevraagd –zoals vaak- aan toe dat ze 'alles' al had gedaan, training, straffen, altijd aan de lijn, dan weer altijd los, 'laat maar gaan hij groeit er wel overheen'- tips van een kennis uitgevoerd etc. Wat had die mevrouw zichzelf en de hond veel ergernis, spanning en frustratie kunnen besparen als alles nog niet zo uit de hand was gelopen en ze eerder een deskundige had geraadpleegd.

(Bijna) niets is onomkeerbaar!

Met het uitvoeren van een therapie die door een deskundige op maat is gemaakt valt er nog veel te redden. Die gaat onder andere zorgvuldig op zoek naar de motivatie – waarom doet het dier iets?- en de prikkel die het startsein is om het gedrag in te zetten. Dat is geen eenvoudige taak, het vergt doorvragen, in de voorgeschiedenis graven naar gebeurtenissen, soms zo klein dat de eigenaar ze zelf al vergeten was. Een dier kan niet voor zichzelf

spreken en vertellen wat hem bijvoorbeeld ooit angstig heeft gemaakt en hem het gevoel heeft gegeven dat de aanval de beste verdediging is. Of dat hij als kat, een territoriaal ingesteld wezen, gestrest raakt door vreemde buurtkatten die rond het huis zwerven. Of dat het konijn dat zijn verzorger bijt eenzaam is omdat hij in een groep hoort. Of de papegaai die intelligent is maar zich zijn hele leven wild verveelt op die ene stok en gaat schreeuwen uit frustratie. Of het paard dat niet meer in een trailer durft te stappen omdat hij daar ooit met geweld in is gewerkt.

Stap over de drempel naar een oplossing!

Gedragsproblemen gaan meestal niet vanzelf over maar als er in een vroeg stadium aandacht aan wordt geschonken kan er veel leed worden voorkomen, zoals bijvoorbeeld niet alleen thuis kunnen blijven, agressie, eindeloos blaffen.....

Als er bijtijds deskundige hulp wordt ingeroepen loopt het minder uit de hand en daalt het aantal huisdieren dat bij asiels of andere bazen belandt. Dan noem ik nog niet eens de meest rigoureuze 'oplossing': laten inslapen. Het moet gewoon worden om tijdig over de drempel te stappen naar een echte oplossing waar dier én eigenaar tevreden mee zijn: je moet immers nog jaren voort met het huisdier waar je ooit voor gekozen hebt. Het is toch zonde als dat niet verloopt zoals zou kunnen? Goede gedragstherapeuten zijn altijd bereid om mee te denken over grote, maar ook over kleine problemen en wie weet: misschien kunnen ze toch nog die 'gouden tip' waar je zelf nog niet aan gedacht hebt, leveren. Geweldig vond ik de vraag van de moeder van een meervoudig gehandicapt meisje. Zij had een pup besteld en nagedacht over het ontwikkelen van een band tussen kind en hond. Ze maakte plannen over de plek van de mand, wel of niet een bench, misschien naast de rolstoel? en zocht iemand die haar verder kon helpen met adviezen. Ik heb lang met haar gesproken, dat doe je graag met iemand die duidelijk tijd, moeite en kosten wil investeren in het belang van kind en pup. Zulk pro-actief gedrag voor een goede voorbereiding is belangrijk. Dit gezin gaat het maximale halen uit de relatie met hun hond.

Waar vind je een goede gedragstherapeut?

De eerste stap is het erkennen van het probleem. U bent nooit de enige. De titel 'gedragsdeskundige' kan helaas iedere goed of zelfs minder goed bedoelende op zijn jas spelden. Waar vind je een goede therapeut met vaardigheden om zijn kennis over te brengen, geduld voor eigenaar en hond die er allebei heus weleens 'doorheen' zitten en dan weer op het ingeslagen pad moeten worden gezet? Want gedrag dat mogelijk jarenlang wordt uitgevoerd is soms zo verankerd dat er een tijdelijke terugval kan zijn.

Sinds 2012 is het eenvoudiger om de juiste therapeut te vinden. In dat jaar werd de SPPD opgericht (Stichting Platform Professionele Diergedragsdeskundigen), een stichting die de kwaliteit bewaakt van de aangesloten diergedragstherapeuten en kynologisch instructeurs. Het bestuur wordt gevormd door Maggie Ruitenbergh, Sacha Gaus en Debbie Rijnders. De laatste twee zijn de directie van de grootste organisaties die gespecialiseerd zijn in diergedrag: Gaus en Tinley. Debbie Rijnders, directeur van Tinley Academie legt uit: 'Het is uniek dat Sacha en ik via het SPPD nu als collega's werkzaam zijn. In het belang van eigenaar en dier willen we de hoogst haalbare kwaliteit bieden. Wij zijn ontzettend blij met deze samenwerking want we hebben in de loop der jaren gezien hoe verschrikkelijk belangrijk het is dat er een kwaliteitswaarborg in het leven wordt geroepen. In dat belang is het heel goed dat organisaties hun krachten bundelen om zo een vuist te kunnen maken

tegen ongewenste ontwikkelingen.' Sacha Gaus, directeur van Martin Gaus Academie vult aan: 'De SPPD schrijft geschiedenis door in zo'n korte tijd zoveel professionals op één lijn te krijgen.'

Aangesloten therapeuten en dierverzekeraars.

Alle aangesloten gedragstherapeuten voldoen aan de opgestelde eisen en hun consulten worden veelal vergoed door de grootste dierverzekeraars. Uiteraard beschikken zij over de benodigde diploma's op hun vakgebied, verkregen tijdens opleidingen op minimaal HBO niveau. De docenten zijn veelal universitair geschoold.

De lesstof van de door de SPPD erkende opleidingen is up to date en wetenschappelijk onderbouwd. Uiteraard hebben de aangesloten therapeuten veel kennis van 'normaal', soorteigen gedrag van de diersoort waarin ze gespecialiseerd zijn, herkennen ze (ook medische) oorzaken van probleemgedrag, hanteren ze de juiste therapiemethodes en evt. goede hulpmiddelen daarbij. Ze zijn getraind in communicatie met hun cliënten, bieden steun en begeleiding en hebben eventueel contact met de eigen dierenarts.

Afhankelijk van de diersoort heeft de aangesloten gedragsdeskundige per jaar een minimaal vastgesteld aantal cases, ook dit wordt aan de hand van hun rapportage zorgvuldig gecontroleerd. Hij of zij werkt samen met meerdere dierenartsen en bezit daarvan referenties die elke twee jaar worden vernieuwd. Natuurlijk is hij verplicht zijn vakkennis op peil te houden en uit te breiden door middel van congressen, wetenschappelijke onderzoeken etc.

Wat kan de SPPD u nog meer bieden?

Een goede start van een honden-opvoeding is een goede cursus. Daarom kunnen kynologische instructeurs die eveneens aan de voor hen opgestelde strenge accreditatievoorwaarden voldoen zich bij de SPPD aansluiten. Zo is de consument ook wat betreft de training van zijn hond tot een sociaal, prettig dier, verzekerd van een goed adres als hij via de website www.sppd.nl op zoek gaat naar een aangesloten kynologisch instructeur. Een die echt op een professionele manier bezig is, over voldoende ervaring beschikt en genoeg uren met zijn vak bezig is, ook wat betreft het uitbreiden van kennis via wetenschappelijke inzichten. In de nabije toekomst zullen ook diertrainers en hondenuitlaatservices via de SPPD geaccrediteerd worden.

© SPPD- Veronica Garrelds Meer informatie: www.sppd.nl